

Rekenkamer Meierijstad

Jaarverslag 2024

Maart 2025

Voorwoord

Met plezier biedt de rekenkamer Meierijstad u het jaarverslag 2024 aan. Afgelopen jaar was het eerste volledige jaar dat wij als rekenkamer in functie waren. Voor ons een vruchtbaar en leerzaam jaar. Met dit jaarverslag willen wij u laten zien wat we hebben gedaan en wat (nog) niet gelukt is.

Uw reactie en vragen zijn van harte welkom.

Namens de rekenkamer,

A dark grey rectangular box used to redact the signature of the chairperson.

voorzitter

Inhoud

Voorwoord	1
1. Inleiding	3
2. De rekenkamer Meierijstad	4
2.1. Visie en taak	4
2.2. Uitgangspunten	4
2.3. Samenstelling	4
Teambuilding	5
Vereniging van Rekenkamers	5
3. Terugkijken op 2024	6
3.1. Demografische ontwikkelingen in relatie tot gemeentelijk beleid	6
Aanleiding voor het onderzoek	6
Doelstelling van het onderzoek	6
Onderzoek en vervolg	6
Bestuurlijke besluitvorming	7
3.2. Samenwerkingsverbanden	7
Oriëntatie onderzoek	7
4. Tot slot	8

1. Inleiding

De rekenkamer onderzoekt de doelmatigheid, doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid. In het onderzoeksprogramma geeft de rekenkamer aan welke onderwerpen onderzocht zullen worden en in welke periode. In het onderzoeksprogramma 2024-2025 stonden voor 2024 twee onderzoeksonderwerpen op de planning, namelijk demografische ontwikkelingen i.r.t. gemeentelijk beleid en verbonden partijen. In 2024 is het eerste onderwerp onderzocht. Om die reden stelt de rekenkamer een gewijzigd onderzoeksprogramma vast voor 2025. Overigens is eind 2024 wel gestart met de nadere oriëntatie van het tweede onderwerp.

In dit jaarverslag leest u hier meer over en wordt ook informatie geboden over de visie, taak en uitgangspunten en de samenstelling van de rekenkamer in 2024.

2. De rekenkamer Meierijstad

2.1. Visie en taak

De rekenkamer wil waarde toevoegen aan goed lokaal bestuur en de publieke verantwoording daarover. Zij doet dit vanuit de wettelijke taak om de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid te onderzoeken en daarover te rapporteren. De rekenkamer richt zich hierbij op de beleidsagendering, -voorbereiding, -vorming, -vaststelling, -uitvoering en -effecten (evaluatie).

Maar ook het functioneren van de ambtelijke organisatie (die het gemeentebestuur bij zijn taakvervulling ten dienste staat) en de politieke organisatie van de gemeente kunnen onderwerp van onderzoek zijn. De rekenkamer draagt zo bij aan de 'checks and balances' en de voortdurende ontwikkeling van het lokale bestuur.

2.2. Uitgangspunten

De rekenkamer hanteert de volgende uitgangspunten bij de uitoefening van haar taken:

- a) Nabij: oog en oor voor wat er leeft in de gemeenteraad en de samenleving;
- b) Objectiviteit: onpartijdige, niet vooringenomen en gedegen analyse van feiten en bevindingen;
- c) Deskundigheid: vanuit een brede kennis van zaken met een scherp oog voor de processen;
- d) Vasthoudendheid: Samenbrengen van alle informatie vanuit alle relevante invalshoeken;
- e) Actueel: Het juiste onderwerp op het juiste moment;
- f) Onderbouwing: conclusies zijn genoegzaam beargumenteerd en onderbouwd door de geconstateerde bevindingen en zo mogelijk een normenkader;
- g) Consistentie: eenduidigheid van begrippen en redeneringen;
- h) Controleerbaarheid: de bevindingen zijn navolgbaar te controleren en te staven;
- i) Transparantie: openheid is de regel, geheimhouding de uitzondering, met respect voor privacy
- j) Zorgvuldigheid: onafhankelijk en kwalitatief hoogwaardig onderzoek;
- k) Onafhankelijkheid: geen inmenging door belangen of wensen van derden, waaronder onderzochte personen of organisaties, een eigen blik en ongevoelig voor druk van anderen;
- l) Toegankelijkheid en bruikbaarheid: bondige en toegankelijke informatie in het onderzoeksrapport op een aantrekkelijke wijze gepresenteerd.
- m) Reflectie: open staan voor kritiek door anderen en leren.

2.3. Samenstelling

De rekenkamer Meierijstad bestaat uit de volgende leden:

- a. De heer [REDACTED] als lid van de rekenkamer, tevens voorzitter;
- b. Mevrouw [REDACTED] als lid van de rekenkamer;

c. [REDACTED] als lid van de rekenkamer.

In 2024 is de vacature voor een 4^e lid niet ingevuld. Besloten is om in 2025 de huidige samenstelling te evalueren en dit als input te gebruiken voor de werving van een 4^e lid.

De rekenkamer wordt ondersteund door een secretaris, mevrouw [REDACTED] tevens werkzaam als raadsadviseur op de griffie van Meierijstad.

Teambuilding

In de tweede helft van 2023 is de samenstelling van de rekenkamer volledig gewijzigd. Om elkaar beter te leren kennen en om nog beter op elkaar ingespeeld te raken in de samenwerking binnen de rekenkamer, heeft de rekenkamer in het zomerreces van 2024 een teambuildingsactiviteit georganiseerd. Gedurende een hele dag is er onder begeleiding van een externe partij gewerkt aan de genoemde doelstellingen.

Vereniging van Rekenkamers

De rekenkamer is lid van de Vereniging van Rekenkamers (VvR). De VvR bevordert de kwaliteit van het rekenkamerwerk en biedt de leden een platform voor het uitwisselen van kennis en ervaring. De VvR doet dit door trainingen aan te bieden, webinars te organiseren en een nieuwsbrief uit te geven.

Leden van de rekenkamer namen deel aan de eendaagse training 'Een onderzoeksontwerp in één dag' en diverse webinars en workshops. De voorzitter bezocht de Algemene Ledenvergadering en het Voor- en Najaarscongres.

3. Terugkijken op 2024

3.1. Demografische ontwikkelingen in relatie tot gemeentelijk beleid

Aanleiding voor het onderzoek

Demografische ontwikkelingen en actuele demografische gegevens vormen essentiële variabelen bij het bepalen van gemeentelijk beleid. Bijvoorbeeld, bij een verwachte stijging in aantal geboren kinderen, wordt bepaald of er extra onderwijshuisvesting nodig is. Er zijn nog tal van voorbeelden te noemen, denk hierbij onder andere aan economische en sociale trends en ontwikkelingen; ruimtelijke en woontrends; trends en ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid, mobiliteit of in het veiligheidsdomein; voorzieningen voor jeugd en ouderen, de impact op gemeentelijke infrastructuur, veiligheid, wonen etc.

Recent onderzoek van de Staatscommissie Demografie 2050 laat zien dat de uitkomsten van demografisch onderzoek lokaal sterk kunnen verschillen en met onzekerheden omkleed zijn. Bevolkingsprognoses leunen sterk op aannames over factoren als geboorte, sterfte en migratie. Deze factoren veranderen sterk door de tijd, waardoor gebruikers (lees: gemeenten) gedwongen worden in scenario's te denken. Deze dan vervolgens ook toe te passen in gemeentelijk beleid (beleidsvoorbereiding en beleidsevaluatie).

Voor een goede besluitvorming op strategisch (Toekomstvisie) en tactisch (diverse beleidsterreinen) niveau vindt de rekenkamer het van belang dat gemeenteraad feitelijk inzicht heeft in de betekenis en onzekerheden van demografisch onderzoek en de mogelijkheden die het gemeentebestuur heeft hiermee om te gaan.

Doelstelling van het onderzoek

Naast het doel dat de gemeenteraad inzicht verkrijgt in de betekenis en onzekerheden van demografische gegevens en het gebruik van deze gegevens in de ontwikkeling (en evaluatie) van gemeentelijk beleid, heeft het onderzoek ook een lerend doel. Hiermee wordt bedoeld dat de gemeenteraad ook een denkraam aangeboden krijgt over hoe om te gaan met de betekenis van en onzekerheden die gepaard gaan met cijfermatige gegevens.

Onderzoek en vervolg

Het onderzoek is in opdracht van de rekenkamer uitgevoerd door de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur. De onderzoekers hebben als illustratieve casus de onderwijshuisvesting gebruikt en op basis van die casus een essay geschreven waarin de onderzoeksresultaten breder zijn getrokken en een denkraam is ontwikkeld voor de gemeenteraad. Aan het essay liggen een literatuur- en documentenstudie ten grondslag. Ook hebben de onderzoekers diverse betrokkenen geïnterviewd: (ambtelijk) betrokkenen rondom onderwijshuisvesting, de portefeuillehouder (wethouder onderwijs), diverse gemeenteraadsleden en schoolbestuurders van verschillende typen onderwijs in de gemeente Meierijstad. Na oplevering van het essay heeft de rekenkamer, op basis van het onderzoek en het essay, een oplegnotitie opgeleverd. In deze oplegnotitie zijn de

aanbevelingen aan de gemeenteraad (en het college van burgemeester en wethouders) geformuleerd.

Bestuurlijke besluitvorming

De raadsbehandeling vond plaats op 12 december 2024. De raad heeft ingestemd met de aanbevelingen gericht aan de raad en een amendement aangenomen om een (eenmalige) raadswerkgroep in te stellen om de doorwerking van het onderzoek te bespreken.

De rekenkamer juicht dit initiatief van de raad toe en ziet dit als een blijk van de wil van de raad om het onderlinge samenspel en het samenspel met het college verder te ontwikkelen.

3.2. Samenwerkingsverbanden

Oriëntatie onderzoek

Als tweede onderzoeksonderwerp voor 2024 stonden de Verbonden partijen op het programma. In 2024 is gestart met de oriëntatie voor dit onderzoek. In die oriëntatie is de keuze gemaakt om het onderwerp te verbreden, niet enkel verbonden partijen maar bestuurlijke samenwerking in brede zin. Ook is de keuze gemaakt om het onderzoek met name ook te laten gaan over het afwegingskader dat het gemeentebestuur hanteert om deel te nemen aan een samenwerkingsverband of om een bestuurlijke samenwerking te continueren. Het was de bedoeling om dit onderzoek in 2025 af te ronden. Dit is niet gelukt. De voorbereiding en het formuleren van de onderzoeksvragen vroeg meer tijd dan we eerder inschatten.

In 2025 werken we dit onderzoek verder uit.

4. Tot slot

Op de website van Meierijstad vindt u op de [pagina van de rekenkamer](#) naast algemene informatie over de rekenkamer Meierijstad actuele informatie over lopende en afgeronde onderzoeken, eerdere jaarverslagen, onderzoeksprogramma's et cetera.

Op de rekenkamer kunt u rekenen!